

คำประกาศสดุดีถวายพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าศาลากลางจังหวัดชลบุรี
วันจันทร์ที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๐

เนื่องในวันอภิลักขิตสมัยคล้ายวันเสด็จสวรรคต /
ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว / มาบรรจบครบรอบอีกวาระหนึ่ง ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๕๖๐ / ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
อันใหญ่หลวง / ที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ
เป็นประโยชน์ยิ่งต่อประชาชนชาวไทย / ข้าพระพุทธเจ้า
นายภักครธรณ์ เทียนไชย ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี / พร้อมด้วย
ข้าราชการทุกฝ่ายและประชาชนชาวจังหวัดชลบุรีทุกหมู่เหล่า /
จึงพร้อมใจกันถวายราชสักการะ น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ
ของพระองค์ / ด้วยความจงรักภักดีที่มีวันเสื่อมคลายในวาระนี้ /

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว / ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงมี
พระสติปัญญาเฉียบแหลม / สามารถนำชาติบ้านเมืองให้รอดพ้น
จากการสูญเสียดเอกราชแก่ชาติมหาอำนาจทางยุโรป / ซึ่งแข่งขันกัน
แสวงหาอาณานิคมในภาคพื้นเอเชีย / พระองค์ทรงเป็นผู้นำความ
เจริญสมัยใหม่เข้าสู่ประเทศไทย / อาทิเช่น การประปา การไฟฟ้า
การไปรษณีย์โทรเลข การรถไฟ การคมนาคมขนส่งทางบก การแพทย์

/การสาธารณสุข...

การสาธารณสุข การศึกษา การทหาร การจัดระบบการบริหาร
ราชการแผ่นดิน และกระบวนการยุติธรรม ตามแบบอย่าง
อารยประเทศ / นับว่าพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ปวงชน
ชาวไทยเทิดทูนไว้ / ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
อย่างหาที่สุดมิได้ / พระองค์ทรงได้รับพระราชสมัญญานามว่า
“สมเด็จพระปิยมหาราช” หรือ “พระพุทธเจ้าหลวง” / เพื่อเป็นการ
น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ / จึงขอนำพระราช
กรณียกิจและพระราชจริยาวัตรที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุข
ให้แก่ราษฎร / ในรัชสมัยของพระองค์มากล่าวแต่พอสังเขปดังนี้ /

๑. การเลิกทาสในสยามประเทศ

การมีระบบทาสเป็นระบบสังคมที่ถ่วงความ
เจริญก้าวหน้าของชาติบ้านเมือง / และสร้างความทุกข์ยากให้แก่
ประชาชน / การเลิกทาสของพระองค์ดำเนินไปอย่างราบรื่น /
ไม่มีการนองเลือดหรือจลาจลเหมือนอย่างประเทศอื่น / ผลของการ
เลิกทาสทำให้คนไทยรุ่นต่อมาหลุดพ้นจากพันธนาการและชีวิตความ
เป็นทาส / ออกมาพบกับชีวิตใหม่ที่มีอิสระเสรีทั่วหน้ากันอย่างที่
เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๒. การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน

สมเด็จพระปิยมหาราชได้ทรงปฏิรูปการบริหาร
ราชการแผ่นดิน / ที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา
โดยสิ้นเชิง / ทรงยกเลิกการแต่งตั้งเจ้าเมืองไปปกครองหัวเมืองชั้นใน
หัวเมืองชั้นนอก / ยกเลิกตำแหน่งอัครเสนาบดีและจตุสดมภ์ / แยกงาน

/ฝ่ายทหาร...

ฝ่ายทหารกับงานฝ่ายพลเรือนออกจากกันโดยเด็ดขาด / ทรงจัดระบบงานราชการส่วนกลางใหม่โดยแยกงานที่มีลักษณะแตกต่างกันออกจากกัน / และให้งานแต่ละลักษณะอยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของกระทรวงต่างๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่ ๑๒ กระทรวง / การเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานในลักษณะดังกล่าว / ยังส่งผลให้ชาติบ้านเมืองเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว /

สำหรับการบริหารราชการส่วนภูมิภาค / พระองค์ได้จัดรวมหัวเมืองต่างๆ เป็นมณฑลเทศาภิบาลขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทย / จัดแบ่งมณฑลเทศาภิบาลออกเป็นเมืองอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน / ให้อยู่ในความปกครองดูแลของผู้ว่าราชการเมือง นายอำเภอ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน / รูปแบบของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในลักษณะดังกล่าว / นอกจากจะอำนวยความสะดวกในการปกครองแล้ว / ยังสามารถสอดส่องดูแลราษฎรของพระองค์ให้มีความเป็นสุขร่มเย็นโดยทั่วถึงกัน /

๓. พระราชกรณียกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชลบุรี

พระองค์ได้เสด็จประพาสจังหวัดชลบุรี / ตั้งแต่สมัยเมื่อทรงพระเยาว์กับสมเด็จพระบรมชนกนาถ / และเมื่อได้เสด็จเสวยราชสมบัติแล้ว / พระองค์ได้เสด็จประพาสจังหวัดชลบุรีทางชลมารคเป็นประจำ / ทรงสำราญพระราชหฤทัยในการประทับแรมที่จังหวัดชลบุรีเป็นอย่างยิ่ง / มีพระราชหัตถเลขาอ้างอิงหลายฉบับ / แสดงถึงน้ำพระราชหฤทัยที่มีต่ออาณาประชาราษฎร์ชาวจังหวัดชลบุรี /

/ได้เสด็จ...

ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยพระบาททรงเยี่ยมจังหวัดชลบุรีหลายครั้ง /
ทั้งได้ทรงพระราชกวีนิพนธ์ชมภูมิประเทศจังหวัดชลบุรีหลายแห่ง /
สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ / ทรงมีพระประสูติกาล
ประสูติพระราชโอรสบนพระตำหนักเกาะสีชัง / คือ สมเด็จพระเจ้าฟ้า
จุฑาราชูชาดิolk กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย / นับว่าพระองค์ท่าน
ได้มีความสัมพันธ์กับชาวชลบุรีอย่างลึกซึ้ง /

ข้าแต่พระวิญญูณอันทรงศิริเสาวภาคย์ / ด้วยพระเมตตา
คุณและความศักดิ์สิทธิ์อิทธิฤทธิ์แผ่ไพศาล / พระกรุณาธิคุณและ
พระปัญญาคุณ / ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว / แม้นจะสถิตสถาน ณ พิมานใด /
หากจะทรงทราบด้วยพระญาณวิถีดุจตาม / ขอได้ทรงรับเครื่องราช
สักการะ ที่ปวงข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย / นำมาถวายสักการะ
แด่พระองค์ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น /
ที่พระองค์ทรงมีต่อประเทศชาติและพสกนิกร / ณ โอกาสนี้
ขอดวงพระวิญญูณอันศักดิ์สิทธิ์ / และทรงอิทธิฤทธิ์กฤษดาภิหาร /
จงปกแผ่คุ้มครองเกล้าปวงพสกนิกรชาวจังหวัดชลบุรีทุกหมู่เหล่า /
ให้มีความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล / สมบูรณ์พูนผลในสิ่งอันพึง
ปรารถนาทุกประการ /
